

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

CURRICULUM ȘCOLAR

pentru

LIMBA LATINĂ

CLASA a IX-a

ALTERNATIVA EDUCAȚIONALĂ WALDORF

Aprobat prin Ordin al Ministrului

nr. /

București

2000

NOTĂ DE PREZENTARE

Prin studiul limbii latine, în clasa a IX-a se urmărește ca elevii:

1. să înțeleagă specificul limbii latine, structura și semnificația faptelor de limbă, prin raportare la limba română și la limbile moderne care prezintă interes pentru elevi;
2. să se exprime corect și nuanțat în limba română, prin cunoașterea, cu ajutorul limbii latine, a originii cuvintelor, a evoluției sensurilor și a mecanismului de formare a acestora;
3. să-și îmbogățească exprimarea personală cu neologismele de origine greco-latină, fundament al terminologiei neologice actuale;
4. să dețină informații referitoare la aspectele esențiale ale societății antice: familia, casa, școala, religia, statul, armata, literatura, științele etc.
5. să identifice elemente ale moștenirii greco-romane cu valoare creativă în contextul actual european;
6. să conștientizeze și să-și asume valorile spirituale și etice ale Antichității greco-romane în contextul identității noastre naționale;
7. să deprindă tehnica traducerii, ca instrument al muncii intelectuale;
8. să se familiarizeze cu utilizarea dicționarilor și a altor surse de informație

Programa de limba latină, clasa a IX-a, este concepută pentru profilul uman, specializarea filologie, cu 1 oră/săptămână în trunchiul comun.

Noutatea abordării constă în următoarele:

Textele cu conținut literar, istoric și științific, în progresie, și *Elementele de cultură și civilizație* sunt în proporție aproape identică; se armonizează astfel, în spirit actual, informativul și formativul, accentuându-se dominantă formativă.

- domeniul lexicului capătă o pondere sporită, explicabilă prin importanța care se acordă astăzi vocabularului neologic de origine greco-latină;
- morfologia și sintaxa se vor raporta îndeosebi la morfologia și sintaxa limbii române, avându-se în vedere și similitudinile cu limbile moderne care prezintă interes pentru elevi;
- obiectul de studiu *limba latină* este conceput interdisciplinar, excelent liant atât pentru obiectele de studiu din aria "Limba și comunicare" cât și pentru celelalte arii curriculare;
- conținutul lingvistic oferă o prezentare generală a principalelor părți de vorbire, a situațiilor lexicale și gramaticale moștenite și împrumutate în limbile moderne din limba latină, direct sau prin filieră romanică (se vor utiliza termenii "romanizare/romanizare"), precum și a confluențelor lexicale și morfosintactice ale limbii române și ale altor limbi moderne cu limba latină.

Recomandăm ca noțiunile de gramatică să fie tratate în special prin recunoaștere și exersare pe text.

OBIECTIVE CADRU

1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral
2. Dezvoltarea capacității de exprimare orală
3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris
4. Dezvoltarea capacității de exprimare în scris
5. Dezvoltarea unor reprezentări culturale și a interesului pentru studiul limbii latine și al civilizației greco-romane

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a IX-a elevul va fi capabil:

- 1.1 să pronunțe și să accentueze corect în limba latină
- 1.2 să înțeleagă sensul unor mesaje orale
- 1.3 să perceapă oral mărcile categoriilor gramaticale (terminații, vocale tematice, sufixe verbale etc.)

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a IX-a se recomandă următoarele activități:

- exerciții de tipul întrebare / răspuns
- exersarea auzului pe baza unor suporturi diverse: bandă magnetică, disc, CD, emisiuni radio-TV specializate
- scurte dialoguri improvizate
- traducerea orală a unor versuri, maxime, epigrame, expresii
- exerciții de identificare a unor mărci gramaticale

2. Dezvoltarea capacității de exprimare orală

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a IX-a elevul va fi capabil:

- 2.1 să reproducă oral diverse tipuri de enunțuri
- 2.2 să-și însușească sintagme și enunțuri
- 2.3 să transforme enunțuri conform cerințelor
- 2.4 să utilizeze corect elementele lexico-gramaticale în contexte noi

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a IX-a se recomandă următoarele activități:

- exerciții de reproducere a unor proverbe, ghicitori, epigrame
- exerciții de memorare a unor expresii, proverbe, poezii, cântece
- exerciții de substituire: singular / plural; prezent / perfect etc.
- exerciții de declinare
- exerciții de conjugare
- exerciții de completare a unor enunțuri eliptice
- exerciții de formulare a unor enunțuri cu grade de dificultate progresivă
- exerciții de combinare

3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a IX-a elevul va fi capabil:

- 3.1 să perceapă litere, grupuri de litere, sintagme și enunțuri într-un text scris
- 3.2 să identifice și să-și însușească mărcile scrise ale categoriilor gramaticale (gen, număr, caz, persoană, mod, timp)

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a IX-a se recomandă următoarele activități:

- exerciții de citire a unor cuvinte, sintagme, enunțuri
- exerciții de sesizare a topicii limbii latine
- exerciții de analiză gramaticală
- exerciții de completare, transformare

3.3 să-și însușească regulile de scriere corectă

- exerciții de aplicare a regulilor de scriere corectă

3.4 să distingă semnificația unui text, particularitățile organizării acestuia

- exerciții de segmentare a unui text pe unități logice
- exerciții de completare
- exerciții de organizare / reorganizare a unui text conform temii latine
- exerciții de lectură a unui text literar
- exerciții de traducere **din** limba latină cu ajutorul dicționarului
- exerciții de traducere **în** limba latină cu ajutorul dicționarului
- exerciții de familiarizare cu formule epistolare, de salut etc.

4. Dezvoltarea capacității de exprimare în scris

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a IX-a elevul va fi capabil:

4.1 să reproducă texte scurte

4.2 să rețină și să aplice regulile de ortografie

4.3 să scrie corect respectând regulile gramaticale însușite

4.4 să distingă într-un text sensul unui cuvânt

4.5 să transforme enunțuri după model

4.6 să redacteze scurte enunțuri

4.7 să-și dezvolte competența de a traduce un text scris

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a IX-a se recomandă următoarele activități:

- exerciții de scriere după dictare
- exerciții de autodictare
- exerciții de scriere corectă
- exerciții de scriere corectă pe baza unui suport nonverbal
- exerciții de declinare
- exerciții de conjugare
- exerciții de vocabular: derivare, compunere, segmentare, de explicare a evoluției sensului cuvintelor moștenite și împrumutate
- alcătuirea familiei lexicale
- exerciții de recunoaștere a unor unități lexicale de origine latină în limbile moderne studiate
- exerciții de recunoaștere a neologismelor de origine latină
- exerciții de transformare, completare, de aplicare a regulilor acordului
- exerciții de redactare a unei scrisori
- exerciții de continuare a unei narațiuni
- exerciții de imaginare a unui dialog
- exerciții de traducere **din** limba latină în limba română cu ajutorul dicționarului
- exerciții de traducere **în** limba latină cu ajutorul dicționarului

5. Dezvoltarea unor reprezentări culturale și a interesului pentru studiul limbii latine și al civilizației greco-romane

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a IX-a elevul va fi capabil:

5.1 să formuleze enunțuri pe baza unor imagini

5.2 să integreze informații referitoare la realități antice în contexte actuale, în limba română

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a IX-a se recomandă următoarele activități:

- exerciții de tipul întrebare / răspuns
- exerciții de descriere a unor obiecte, persoane, scene
- exerciții de comparație, interpretare
- exerciții de traducere și interpretare în limba română a unor maxime, anecdote, fabule
- exerciții de identificare în societatea contemporană a elementelor de cultură și civilizație greco-romană incluse în conținutul tematic
- exerciții de culegere, selectare și sistematizare a informațiilor oferite de bibliografia recomandată
- exerciții sub formă de joc: cuvinte încrucișate, anagrame etc.

CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

Textele cu conținut literar, istoric și științific, în proză și versuri, pot fi originale sau adaptate. Acestea vor fi selectate din operele autorilor din orice epocă, respectând însă criteriul valoric.

Așadar, spre exemplu, alături de Cicero, Caesar, Titus Livius, Ovidius, Phaedrus, Martialis, Eutropius, se recomandă și operele enciclopedice ale scriitorilor latini, Vechiul și Noul Testament, precum și operele unor cărturari din Renașterea occidentală și românească.

De asemenea, în vederea unei abordări interdisciplinare, se vor avea în vedere operele unor scriitori clasici și contemporani ai literaturii universale care au valorificat motive și teme celebre ale Antichității.

Sugerăm următoarea structură tematică:

- Aspecte ale vieții publice și private: familia, școala, religia/mitologia, statul, armata, literatura, științele;
- Concepte politice și morale:
 - o democrația și formele de guvernământ
 - o calitatea de cetățean și magistraturile
 - o *virtus*
 - o *iustitia*
 - o *amicitia*
 - o *industria*
 - o *moderatia*
- Cărturari români despre originea poporului român și a limbii române:
 - o argumente pentru latinitatea limbii române
 - o mărturii istorice și geografice latine

Tematica, prezentată în texte scurte va fi însoțită de inscripții, hărți, desene, reproduceri, ilustrații și completată cu lecturi și informații în limba română.

Trunchi comun

- Texte cu caracter literar, istoric și științific în proză: fabule, epigrame, anecdote, citate celebre și proverbe, jocuri de cuvinte

CONȚINUT LINGVISTIC

Scrierea, pronunția, accentul

Substantivul

gen, număr, caz
declinările I-V

Adjectivul

clasificare
gradele de comparație ale adjectivelor
prezentarea unor adjective cu comparație neregulată, existente ca neologisme în limba română

Pronumele

prezentare generală
pronumele personal
pronumele reflexiv
pronumele posesiv
pronumele demonstrative: *hic, iste, ille*

Numeralul

numeralul cardinal (1-100)
numeralul ordinal (1-10)
cifre romane

Verbul

esse
verbe regulate, diateza activă
moduri și timpuri de la tema prezentului

Noțiuni de sintaxă a propoziției și a frazei

Regimul prepozițiilor

Valorile conjuncțiilor *ut* și *cum*

Confluențe lexicale și morfosintactice ale limbii române și ale altor limbi moderne cu limba latină